

1. Vizuális tehetséggondozó program

Tehetségterület: térbeli-vizuális

A programot vezeti: Kugler Erika vizuális kultúra területén művésztanár, phd abszolutóriummal, közel 30 éves tehetségsegítő gyakorlattal

Óraadóként az EKKE Jászberényi Campusán tanítójelölteknek tart vizuális kultúra módszertani órákat

Beválogatás bemutatása:

A kutatási program típusa: Kvalitatív kutatás

Tanulók válogatása a kezdeti szakaszban (4. oszt): Vizuális képességmérő, rajzdiagnosztikai jellegű feladatok elvégzése; Információk gyűjtése az osztályfőnököktől, iskolapszichológustól, gyógypedagógustól, matematika tanároktól.

Nem kell regisztrálni 5 évre a tanulókat. Kikötés, hogy a diák legalább fél évig vállalja a vizuális programban való részvételt. (Ha tovább marad, az szerencsés helyzet mert, eredményesebb lesz a fejlesztés). A kezdeti program célja: a hátrányos képességű, helyzetű gyermekek bevonása (mentális probléma, tanulási probléma, képességhatár). Fontos, hogy a diák érdeklődjön a rajz iránt, vizuális képességei jobbak legyenek az átlagnál.

A tehetséggondozó szakaszban:

Tehetséggondozó szakkör: 5-12. oszt. - kiemelkedő vizuális, manuális képességű diákok válogatása tanórákon történő folyamatos megfigyeléssel, portfólió gyűjtéssel.

Gondozás bemutatása:

Ez a longitudinális fejlesztési program a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületével (MROE) és a Budapesti Corvinus Egyetem Vizuális Kultúra Kutatócsoportjával együttműködve valósult meg a jászberényi Szent István Sport Általános Iskola és Gimnáziumban.

A mesterprogram első fejlesztő, kipróbáló, tökéletesítő szakasza a HORIZON2020 nevű EU pályázat Acting on the Margins: Arts as Social Sculpture (AMASS) című projektje keretében valósult meg. A tehetséggondozó szakasz az AMASS elvek alapján folytatódik.

Az AMASS nemzetközi program lényege: „a multidiszciplinaritás, a tudományágak széles területének figyelembevétele, a részvételen alapuló megközelítések révén, a szolgáltatástervezés területéről származó gyakorlati módszerek alkalmazása, a művészet társadalmi kihívások kezelésében játszott szerepének feltárására.” Módszerét tekintve program: a határterületeken történő cselekvés, a kategóriák feloldása.

A STEAM – módszer hasonló tartalommal bír. A mozaikszó elemei magyarul: a tudomány, a technológia, a mérnöki tudomány, a művészet és a matematika angol kifejezéseinek kezdőbetűiből áll össze.

Az 5-8. általános iskolai osztályokban, a vizuális kultúra, matematika és digitális kultúra órákon és szakköri keretben megvalósuló pedagógiai program során a tanulási hátránnyal küzdő tanulók segítése a STEAM tanulásszervezési modell segítségével történt (Colucci-Gray et al., 2019). A modell lényege a művészetpedagógia módszereivel támogatott ismeretszerzés és a humán értékek felmutatása a természettudományos és műszaki kultúra művelésében, amely kritikai gondolkodásra, párbeszédre és együttműködésre ösztönöz. Projektünkben pedagógusokkal, iskolapszichológussal, gyógypedagógussal együttműködve az AMASS projekt keretében egy longitudinális fejlesztőprogramot indítottunk a speciális fejlesztési igényű tanulók támogatására. A kreatív feladatok motiváló hatása segített áthidalni a figyelemzavart, a verbális ismeretek képi megjelenítése pedig könnyebbé tette a fogalmak és szabályok megértését a tanulási nehézségekkel küzdőknek.

Ugyanez a modell a tehetséggondozásban is nagy jelentőségű. A STEAM projektek gyorsítják és gazdagítják a tanulást, gyakorlatorientálttá, „értelmessé” teszik a megtanulandó ismereteket.

A Vizuális tehetséggondozó szakkör munkája 6 nagy területre épül:

1. Geometria (sík-tér-ábrázoló)
2. Természetrajz
3. Kreatív gyakorlatok - képzőművészeti/kézműves/digitális technikák
4. Tervezés – STEAM-ek (valós élethelyzetekhez kötött problémák megoldása)
5. Műelemzés, műfeldolgozás
6. Szabadrajz - alkotásterápia- játék – feszültségkezelés

Fontos alapelv az értékteremtés, az életpálya megalapozása. A szakkör lehetőséget nyújt a diákoknak, hogy az intézményen belül készüljenek fel közép/felsőfokú művészeti/építész alkalmassági vizsgákra, érettségire,

versenyekre, pályázatokra. De a feszültséglevezetés, kikapcsolódás is fontos szempont. Több diák még nem döntötte el, milyen pályán tanul tovább, de önállóan is szívesen végez alkotómunkát, nem tudatosan, de a mentális problémáik feldolgozása is megmutatkozik alkotásaikon.

Hatásvizsgálat bemutatása:

- Térszemlélet tesztek eredményei fejlődést mutattak az országos átlaghoz képest.
- Összehasonlító elemzés - a vizuális/téri és matematika kompetenciamérő tesztek eredményei, kiemelten a geometria tananyagrészt eredményei azt mutatják, hogy a vizualizációk és téri manipulációk megerősítőleg hatottak a matematika geometria tananyagrészt elsajátítására.
- Portfóliók gyűjtése, elemzése – mérhető a fejlődés egyéni viszonylatban is.
- Kiállítások – magas színvonalú munkák.
- Érettségi és alkalmassági vizsgák eredményei – sikeres eredményt mutatnak (EKKE képalkotó szak, EKKE média szak, Óbudai Egyetem Ybl M. Építéstudományi Kar, Keleti K. formatervező, Soproni E. formatervezői képzések, közép- és felsőfokú szakképzések...)
- Versenyeredmények – Szent Ernő megyei rajzverseny 1. helyezések.